Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

Quan thủ tướng Nguyễn-hữu-Bài sang thay lên đức Bảo-Đại làm thủ-tướng

HUẾ. — Trước đây, các báo có đăng tin đức quan Thủ-tướng Nguyễn-hữu-Bài xếp từ.

Tuyệt-lộ nay đã thành sự thực. Đọc theo tin báo Công-Luận Saigon thì cách mấy hôm nay quan Thủ-tướng đã đông lên Hoàng-Thượng là thư xin về hưu.

Nghe nói trước khi đức Bảo-Đại chưa để chấp lời đức nhà vua có với quan Thượng chánh đồng ý kiến với Thủ-tướng cũng thuận, Hoàng-thượng sẽ về hưu-trí.

Lại có tin quan Võ-Liêm hoặc quan Thượng Tôn (tất-thảy sẽ thay Thủ-tướng Nguyễn-Bài.

Tiếp các ký lão làng Gia-Miêu

HUẾ. — Làng Gia-Miêu ở tỉnh Thanh-hóa, vốn là nguyên quán của Triều-Nguyễn.

Hôm vừa rồi mười một ông ký lão ở làng ấy có vào chầu-kiến đức Bảo-Đại, đứng đầu mười chai một ông. Ở Triều-trường chỉ nhà tuyên một tấm thẻ bắc trên có hóa chữ: « thiên-tử vạn tuế ».

Khi Thượng tiếp kiến các kỳ lão tỏ điều liên-hoan, ngài trả tới tự-tiện, rồi sắc cho bộ Lại thưởng cho các ký lão 200 đồng bạc và Khâm-Thượng mười chỉ cùng các tiền khác.

Ông Bảo trinh Nhất chủ bút báo Đuốc-nhà Nam bị bắt

SAIGON — Hồi 9 giờ sáng thứ bảy vừa rồi sở Mật-thám có đến tiệm ông Nhật-Nam du-ngoạn bắt ông Đào trinh-Nhất chủ bút báo Đuốc-nhà Nam.

Ông Nhất sở dĩ bị bắt vì có liên can đến một việc xảy ra ở miền Hậu-giang. Hiện nay ông Nhất vẫn bị giam trong khám, trong lúc của ông sẽ cho ông tới người hầu thì mà không được.

Ông Sắc-phán trong chủ nhiệm báo D. N. N. hết sức xin cho mà các nhà chuyên trách cũng nhất định không chịu.

Nam-kỳ bắt được cuộc đầu-xảo hôm qua

Ngày hôm qua chủ nhật, 2 Octobre trong khắp cả Đông-pháp diễu có cuộc bắn cử lấy mỗi ông Đốc-phiếu lại viết mỗi như sau này :

NAM-KỲ. — Số người bỏ tên trong số 91 : 58 người bị bắn số M. Bùi-quang-Chiêu được 61 phiếu trắng cả.

M. Le-quang-Trinh 12 phiếu.

TIN TRUNG HOA.

Trung-hoa tẩy chay hàng hóa Nhật-bản

THƯỢNG-HẢI. — Từ đầu tháng tám tây, người Tàu tẩy chay hàng-hóa Nhật một cách dữ dội. Lớn. Những người buôn lận Trung-hoa mà đã buôn bán với bọn rợ Nhật thì thường nhận được thư như sau này, hay những gói nhỏ trong có vỏ gỏi hay cái bom nhỏ tỏ ý người Trung-hoa nào mà với thương cho tẩy chay hàng-hóa Nhật-bản tí thì người đó sẽ bị ám-sát.

Trong tám tháng, người thờ đông đã về tẩy tay hết. Ở Tsiếi-tsiyết ở tỉnh Hunan lính nơi trên.

Ký nghị hội đồng có thể lực thường hay bênh vực và bảo chữa cho đảng ấy thì nếu họ ở, có hội cho tiền gửi hội ấy vào lại trường bình-bị tiền.

Lính sở Nhật ở Thượng-hải đã gỡ lá phản kháng cho Thiết-Thanh ở Thượng-hải, những phong thư ở chỗ ấy còn còng.

Người Trung-hoa có tự do mua những đồ mình cần dùng, người buôn bán có được tự do mua bay không phải hàng hóa Nhật. Các nhà đương-cục Trung-hoa cũng không thể bắt ép người mình phải tiêu, thu đồ Nhật và không thể cấm không được buôn hàng Nhật, chỉ biết can thiệp vào những sự hành-động trái luật pháp mà thôi.

Ông Lytton bước tới Nhật-bản

Luân-đôn. — Ông Lytton trưởng ban điều-tra Mãn-châu của hội Quốc-liên mới làm một bản báo cáo bước tới người Nhật.

Theo ý ông, chính người Nhật gây truyện ra trước chỉ ở Mãn-châu họ lại còn muốn binh sự cả tới người Nga nữa, ông bước người Nhật nay muốn làm điều khoản, kẻ mấy điều khoản quan-trọng như sau nay :

— Các quan-nhân Nhật-bản sự định sẽ ở Mãn-châu đề làm.

— Một vị quản về ngoại trên trong tham-mưu Nhật ở Mãn-châu về Đông-kinh đầu tháng chín năm ngoái đi bàn tính công việc lấy Đông-tam-tỉnh với đại hán-danh.

— Người Nhật đã ngỏ định trong tỉnh đánh Mãn-châu từ trước, việc người Tàu phê cái cáo xe tôa ở gần Phong-Thiên chưa chắc đã đáng, số 30 người Nhật lấy đợi ra để lấy nguyên-nhân khởi hận cũng nên.

— Người Nhật lập ra Mãn-châu quốc đi tránh tiếng, thực ra không phải theo ý-nguyện người Mãn-châu v.v., bản báo sao nay rất nghiêm-trang. Từ hồi hội Quốc-liên lo giải-quyết vấn-đề mãi-nó ở L'abrio đến nay chưa có bản báo cáo nào nghiêm trang hơn.

Tôn-Khoa muốn đánh Mãn-châu

Shanghai 26-9-33. — Báo-sĩ Tôn-Khoa là đốc Thượng-hải, tuyên bố rằng mình không muốn lần thay Uông-tinh-Vệ. Tôi đã công bố-một bản chương trình về chính-trị, đại ý nói rằng cứ cái tình thế ngày nay thì cần phải cất quân đi đánh Mãn-châu-quốc, không cần dợi ngày công bố tờ báo cáo của Đoàn-điều-tra Lytton.

Trường-giới-Thạch đối với Trương-học-Lương

Phái viên của *Trương-học-Lương* là Đào-văn-Việt đã tự Hán-khẩu trở về Bắc-bình. *Trường-giới-Thạch* có giao cho Văn-Việt một phong thư về đưa *Trương-học-Lương*. Trưởng rất mong *Trương* đến Hán-khẩu diện hội, bàn tính các việc, nhưng *Trương* còn việc có bận việc ở Bắc-bình, chưa thể đến được.

Hội quản-lý Đào-bình hiện giờ có ba viên trung-ủy là Văn-phác-Lân, Vinh-Châu và Trần-bá-Thanh chủ trì mọi việc.

Quân Nhật thị uy ở Thiên-tân

— Toàn bộ quân Nhật tổng ở Thiên-Tân, luôn mấy hôm nay đã trận tang sức đổi Trung-Hoa, luyện tập pháp chiến đấu, trong hai ngày 15 và 16 Septembre, những lối thao diễn có bắn đạn thực, có 3 đoạ nạt người tan. Luôn mấy ngày, các nơi bến ngoài du-quan bị máy tàu Nhật-nem nhiều bom xuống. Thiệt-hại rất nhiều. Nhân dân sợ hãi bỏng bế nhau chôn vào Sơn-hải-quan có đến ngàn người.

Nhật tỏ khi thâm nhập Mãn-châu-quốc, bị quân nghĩa-dũng phải nổi chống cự cũng bằng hải. Lưu-đức-Phi tức giặc chân tịch Sát-táp-Nát là tinh giáp với Mãn-châu liệu ngăn quân nghĩa-lũng sáng đạo, lương, lính, lại trao giải thưởng : nếu ai cướp được một khẩu súng của binh-Nhật thì lính thưởng, lớp. Ai chặt được, một cái đầu, binh lớp v.v... tiền ấy, đều là tiền riêng của Lưu bỏ ra.

TIN ẤN-ĐỘ

Ấn-độ Pouna 27 Septembre. — Gandhi tuyệt thực đã 82 giờ đồng hồ rồi. Tổng ông khỏe dễ và đã khỏi gần cho một mối lo lớn được.

Bombay 2610. Chánh-phủ Anh-Ấn đã điều đình xong cùng ông Gandhi. Tuần hai này, thì ông Mac-Donald đã chuẩn y bản điều đình ấy thì Gandhi sẽ thôi tuyệt thực.

TIN SAU CÙNG

Gandhi đã ăn. — *Pouna 2610.* Hôm qua sứ ông Gandhi yêu đi nhiều, phải cơ người đặt công mới đi được từ chỗ giường nằm đến chỗ kẻ giải. Ông quay chỉ lấy làm khó nhọc, song trí-tuệ ông vẫn sáng suốt.

Bombay 2610 — Ông Gandhi thôi không tuyệt thực nữa, vì ông Mac-Donald đã nhận bản hòa giải Pouna về chế độ cử nghị viên của phái Ấn, và phải có công.

Pouna 2610. 28 giờ. — Bà Gandhi và các bạn ông Gandhi phải nâng ông ở giường lên lấy gối đỡ lưng cho ông dọc bản lại cáo của chính-phủ Londres.

Sau khi đọc xong, ông Gandhi nói : « như thế này thì có thể công nhận được ».

Rồi ông lại dâm đọc với các bạn hữu. Đọc xong bản tuyên cáo của chính-phủ Anh, ông Gandhi, nằm xuống giường rên khẽ và lô một sự cười có vẻ buồn.

Bọn công-dân Ấn-độ cũng được quyền bầu-cử

Ông Gandhi sở dĩ nhịn đói cũng cốt vì yêu cầu Chánh-phủ Anh cho bọn công dân được quyền bầu-cử đi-biểu vào nghị-viện Ấn-độ. Sự yêu cầu đó nay-mai đã kết quả, vì Chánh-phủ Anh đã tuyên bố rõ sẽ sắt lại chế-độ bầu-cử của toàn dân Ấn-độ.

Ai cũng biết ở Ấn-độ chia ra làm năm sáu phái, cách biệt bằn nhằn như người với người đối với người nước khác và lợi thường hay xảy ra nhiều sự sung đột vì quyền lợi ; Ấn-độ mà yên một phần cũng là vì chia rẽ nhiều phái như thế, không kẻ sự chia rẽ về tôn-giáo. Phái cũng dân là phái cùng xã-hội. Phái bị rẽ ràng hơn hết. Ông Gandhi muốn cho bọn ký có quyền lợi về bọn ký là số đông nhất, mà thế lực của ông cũng là dựa vào bọn ký cả.

Văn-học tạp chí số 4

Đã xuất bản, trong có thuốc hà phiện. Thơ ca đối với tâm hồn người ta. Sự công điện trong thơ văn chiến đấu. Ngâm dịch ra Quốc-văn, văn-học tạp-chí số 4 ra ngày thứ 2 kỳ, ngày tới là thứ Ký số 5 sẽ ra ngày 15 Octobre. Dày 66 trang — giá 0p18.

NÊN DÙNG

Xà phòng thơm rửa mặt hiệu

MONDIA

Vừa thơm, vừa sạch. Có bán khắp mọi nơi.

Ái tình một giấc mộng anh đã mấy hồi hỡi Mai !

— Ấy tôi đã ! — Tên ăn cơm ở Hotel Lạc Xuân một chàm, được thế mà đấy !

— Lạc Xuân ở đâu ?

— Bao mà anh, quyết thắ ; người Tây Thanh mà không hiểu Hôtel Lạc Xuân — Hôtel Lạc xuân ở phố hàng Đồng số nhà 55 là một hiệu cơm tây lớn nhất của người-Nam mình đấy.

— Thì gọi ông nói lại gửi thiếp mời anh Alf.. dannez mol 038 mademoiselle

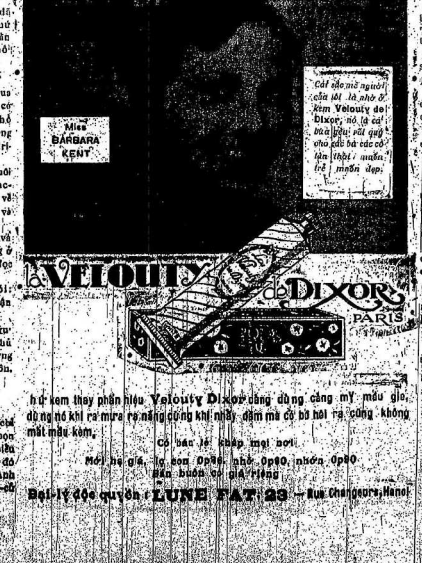

hử kem thay phấn hiệu **Velouty Dixor** càng dùng càng mỹ mầu giồi, dùng nó khi ra mưa ra nắng cũng khỏi nhờn, dầm mà cô bỏ hôi ra cũng không mất mầu kem.

Có bán ở khắp mọi nơi.

Mỗi hộp giá 1p.800 0p90, nhỏ 0p40, nhỏm 0p10

Xin biên thư giá riêng

Đại-lý độc quyền : **LUNE FAT 23** — Rue Changeure, Hanoi

Khoa học

Tiếp theo trang tư

Nếu tụ học hà ký dụng-khinh khí rồi một người con mắt 4 hột tinh-tinh gần nghìn triệu thứ kính vi-trông hàng mấy ngày nay và sống thời tiết hằng triệu ức thiết-lộ, để người ấy đem xếp các phần tử của khinh-khí trong ký học-hà, làm thành một chuỗi giải, thì chỉ ấy ký sẽ quấn quanh quả đất hai trăm vòng.

Ấy trong cuộc khác của này, tôi chỉ thu nhặt được những mới làm rối ác như vậy mà thôi. Còn tại sao ? ra thơm thì ở tôi chưa từng thấy nói lên, cũng như khoa-học chưa từng xét tới cho hàng vạn ức các tội lên thấu khắc.

Khoa-học chỉ tìm dịnh lý, chứ có hề giảng nghĩa « tại sao đâu ».

Vạn-Ký

Sảy trường

Một hội kia họp nhau đề bàn định sáy trường cho một cái nghĩa-địa ; bàn đi bàn lại, đã mấy tiếng đồng-hồ mà vẫn chưa quyết định ra sao — một ông thấy lâu, nóng ruột, nói :

— Các ông bàn sáy trường thực vô ích ! Người ở trong nghĩa địa-không có tường không ra nỗi, mà người ở ngoài thì ai muốn vào-đây làm gì ?

Mắm cổ

Lý Lý đến ăn, gỗ nhà cụ Bá. Hai vợ tức, thấy chung quanh mâm nào cũng đông đủ, chỉ mình mâm cụ là đông ăn, cụ ăn khoái chí !

— Ái chà ! mắm tu nam đây !

Vợ nói rứt lời thì có ông khách nào chậm lụ ghép vào cho đủ cỗ, cụ miễn cưỡng lắm bảm :

— Tu qui, cũng được !

Hãy giờ có mấy người họ ngoại đến, nhà chỉ lại phải thêm một mâm mới người Cụ lý đã hơi khó chịu !

— Ủ, ở ngũ hộ. Anh như ngốn,

Thân khẩu rõ-khéo trở trên. Một bọn khách ở nơi xuống cùng già, Nhà chủ không liệu định sẵn cái bàn, liền ghép cương thêm mới mâm mới người. Cụ lý lắm đang giờ xin về, chủ nhân cố giữ lại thì cụ lý cầu :

— Tôi không phải đề ức sực mà bắt tội ngồi mâm sau người,

— Thưa cụ, tôi xin mời thêm một cụ nữa, ngồi liếp cụ cho đủ thất bàn. Cụ dương tâm câu đáp lại thì bỗng có hai người lại mới tới. Chủ nhân nói :

— Kìa may chưa ! mới hai ông vào đây ! Thưa cụ thế này thì không những là bắt tiền mà lại là bắt tiền kia, cụ bằng lòng nhé.

Rồi chiều, cụ lý ghé vào lai chủ nhà nói nhỏ :

— Nhưng liệu thêm thứa ăn nhé.

— Lắm cụ, tưởng tiền thì ấy thanh cảnh chứ !...

Hôm ấy bát Tiên đói cả.

Chết thế nào được

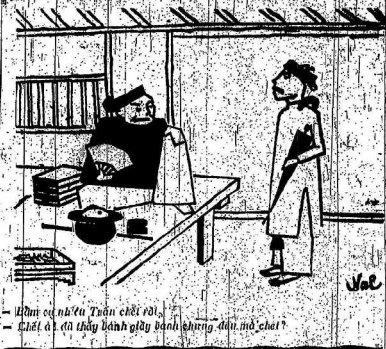

— Hôm có nhiều Tuân chết rồi.

— Chết à ! cả thầy bánh giầy bánh chưng đâu mà chết ?

Văn vui...

Nữ-sĩ Lệ-Hoa

Lệ-Hoa nữ-sĩ là một nhà viết sách có tiếng. Những cuốn truyện có giá-trị như Lệ-trong-Hoa, Lệ - trong - Mơ, ai cũng phải khen là tuyệt tác. Truyện của nữ-sĩ đã làm-nao-nao nhiều người cảm-động đến tự nước mắt ; ai cũng có mượn cho được một quyển đề xem, khi nào có trong tủng sách thường để bàu tới lính hai nghìn triệt quyển.

Nhất là đối với bọn gái mới, nữ-sĩ lại được trong nghìn lần, vì đã khéo hiểu tâm lý các cô, đem nước mắt đến làm các cô ủ rũ. Thật ra thì, ảnh hưởng những truyện của Lệ-Hoa, nhất là quyển Lệ-trong-Mơ, đối với bọn gái có công-hiệu.

— Một bà mẹ tôi quên-khôn nạn, là cây không biểu tốt nào là văn-minh cả — phàn nàn rằng : từ đó xem tiểu - thuyết của « con » nữ-sĩ ấy, con gái nhà tôi giờ chuyện sinh ra khộc lộc suốt ngày với đứa khác là nhai sọ ! Rồi lại nay lưu nàm làm ăn với con Ái, con Liên bắt lăng xóm, đã nhiều ra gắc vậy, lại bảy bỏ Trúc-bạch, ngồi thần thờ, cả khi đến khuya mới về.

Hôm nọ nhà có giỗ, chàu đang làm bếp mà ỷ nhiên quăng con gì quay xuống đống giò, rồi ôm mặt khóc bù-lu bù-loa, cho hai cái tội, nọ lại cũng nức nở thêm.

Của đáng tội, các bà mẹ lý ấy cũng phải một trăm lần cứ tưởng có được cái lỗi nào đến kia, miễn nước đã đủ ; ai ngờ lại bị tiểu-thuyết của Lệ-Hoa có ảnh-hưởng đến ra như thế, nên tôi không được vui lòng lắm.

Tôi đã nói : « Bà ơi ! không phải tại tiểu-thuyết của Lệ-Hoa đâu, mà tại bà có ý-kiến hẹp-hòi quá đấy ! Những truyện của Lệ-Hoa không phải là những truyện đề cho người ta bắt chước, mà là những truyện đề cho người ta thương, cho người ta biết rằng : ở đời không có cái gì làm chủ là đáng buồn cả ».

VIỆT-SINH

Lạc con

Ai mách xin hậu tạ

Tôi là Nguyễn-văn-Bằng 43 tuổi, ở xã Phương-khê, phủ Quảng-Oai, Sơn-Tây, có lên con gái tên là Nguyễn-văn-Lan mười tuổi, đi ngày ngày đen, mới trên bốn tháng rưỡi là về tháng, lâm thước cũng phải chăng.

Tôi có cho nó theo học trường Nhu-Quỳnh (Châu-phủ) huyện Văn-Lâm, Hưng-yên. Vào khoảng 12 giờ ngày 25 tháng chín tây vừa qua (25-9-33) nó ra trường thành cái tôi cũng không thấy về nữa. Lúc nó lại đi có mặc cái quần xẻo có cộp trắng và đội cái nón đỏ.

Vậy ông bà bác nào thấy đứa trẻ lạc đâu xin làm lòng lân, thương khách đem tới, tôi xin hậu tạ. Xin viết thư về cho ở sau này :

M. Ng-văn-Bằng, village du Pont, khê, Phủ de Quảng-oai Sontay.

M. Chim last histoire copie. Nhu-Quỳnh Gare Dình-du Ligne Hanoi Haipo.